

PAASMARSEN IN 1966

Rond Pasen zullen dit jaar niet één, maar twee Paasmarsen worden georganiseerd. Een week na Pasen zal de bijna traditioneel geworden mars van het pacifistische Comité 1961 voor de Vrede worden gehouden, ook dit jaar in samenwerking met de communistische Nederlandse Vredesraad (NVR). Op Goede Vrijdag wordt een begin gemaakt met een door pacifistische en links-socialistische jongeren georganiseerde vierdaagse protestmars tegen ABC-wapenen, waarvan de route zal voeren van Den Helder naar Amsterdam.

1. Paasmars 1966 (Comité 1961 en NVR).

Het Comité 1961 voor de Vrede en de NVR zullen op zaterdag 16 april a.s. te Amsterdam voor de derde maal gezamenlijk protesteren tegen "het vervaardigen, in voorraad houden, beproeven, verspreiden en gebruiken van kernwapens, waar ook ter wereld". De periode van voorbereiding tot deze mars vertoont in vele opzichten hetzelfde beeld als vorig jaar. In 1965 heeft de NVR lange tijd in twijfel verkeerd of het nog zin had de samenwerking met het Comité 1961 voor de Paasmars van dat jaar te prolongeren. Deze wat overmoedige gedachte was het gevolg van het redelijke succes, dat geboekt was bij de anti-MLF-demonstratie van 9 januari 1965 (breed samengesteld comité ad hoc). Op een vrij laat tijdstip keerde de zin voor realiteit enigermate terug en besloot men de Paasmars toch samen met het Comité 1961 te organiseren, zij het niet met inzet van alle NVR-krachten.

Ditmaal nodigde het Comité 1961 de NVR reeds in oktober 1965 uit voor een eerste bespreking over de Paasmars 1966. Ook thans zag de NVR weliswaar nieuwe mogelijkheden voor het nastreven van eigen oogmerken in het verschiep, maar men reageerde nuchterder door de uitnodiging tot samenwerking in principe te aanvaarden. Bij verdere besprekingen bleek echter al spoedig dat men van NVR-zijde toch nog niet tot definitieve stappen wilde overgaan. De communisten achtten de basis van samenwerking (alleen met de pacifisten) te smal. Hun grote wens was een brede landelijke vredesbeweging, waarin communisten, pacifisten, socialisten en "progressieve gelovigen" samenwerken. Het op communistisch initiatief tot stand gekomen "Nederlands comité tegen de verspreiding van kernwapens" lijkt een mooie aanloop tot dit ideaal en het is daarom niet verwonderlijk, dat de NVR het Comité 1961 in de eerste tijd van voorberei-

VERTROUWELIJK

ding voor de nieuwe Paasmars wat aan de praat heeft gehouden.

De ontwikkeling van het Nederlands comité heeft tot nu toe overigens een minder voorspoedig verloop dan de communisten hadden gehoopt. De voor 5 maart 1966 vastgestelde landelijke conferentie tegen de verspreiding van kernwapens moest worden uitgesteld tot 2 april a.s., daar de minder hard van stapel lopende niet-communisten in het desbetreffende comité de tijd van voorbereiding te kort achtten. Waar de datum van deze conferentie kort voor die van de Paasmars ligt, hebben de communisten wel ingezien dat, ook al zou de bedoelde conferentie een duidelijk succes worden, de mogelijkheid niet meer aanwezig zou zijn om het Nederlandse anti-kernwapen comité bij de organisatie van de Paasmars te betrekken en het Comité 1961 in dat verband naar het tweede plan te dringen.

Het Comité 1961 van zijn kant doorziet het spel van de NVR wel, maar acht het niet waarschijnlijk dat van communistische zijde reële moeilijkheden te duchten zijn. Men verwacht, dat de NVR ook dit jaar pas op een vrij laat tijdstip zijn volle medewerking bij de organisatie van de Paasmars zal gaan geven.

Intussen gaat het bestuur van het Comité 1961 rustig door met de voorbereiding, daarbij de NVR voor voldongen feiten plaatsend. Zo heeft men de "Oude RAI" gehoord voor een slot-meeting, terwijl de NVR liever een (goedkope) openluchtbijeenkomst tot slot had gezien.

Het Comité 1961 heeft dit jaar evenwel ook nog met een probleem te kampen, dat men zèlf in huis heeft gehaald.

Binnen het Comité bestaat een tendens om de jeugd meer de vrije hand te geven, in de hoop dat de jongeren, zo nodig door illegale actie, de strijd voor de vrede weer nieuw leven inblazen. Om die reden is, op een in september 1965 gehouden "bezinningsconferentie" van het Comité, voorgesteld het de jongeren mogelijk te maken dit jaar zelf een meerdagse Paasmars te organiseren. De jongeren hebben zich zo voortvarend op dit plan gestort, dat nu de situatie is ontstaan dat de mars van de jongeren, die op een eerdere datum wordt gehouden dan de "traditionele" mars, de protestdemonstratie van de ouderen dreigt te overvleugelen.

2. ABC-protestmars.

Naar aanleiding van de voorstellen op de genoemde conferentie van het Comité 1961, is vooral door enige leden van de Pacifistisch Socia-

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

listische Jongeren Werkgroepen (PSJW) veel werk verzet om aan het idee van een jongeren-protestmars vorm te geven. Door hen is de werkgroep "ABC-protestmars" opgezet, samengesteld uit jongeren van het Comité 1961 voor de Vrede, de Doopsgezinde Vredesgroep, "Kerk en Vrede", de PSJW en de Socialistische Jeugd (SJ). De Werkgroep wil van 8 t/m 11 april a.s. een protestmars organiseren, gericht tegen het "aanmaken, opslaan, verspreiden alsmede het gebruiken van atomaire, biologische en chemische vernietigingswapens waar ook ter wereld". De mars zal starten in Den Helder en via de plaatsen Nieuwe Niedorp, Bakkum en Zaandam -in welke plaatsen overnacht zal worden- voeren naar Amsterdam. Tijdens de tocht wil men een "mobiele anti-hongeractie voeren, daarmede de honger als symbool kiezend voor economische onderontwikkeling, welke steeds weer een bron van conflicten is en dus gevaar voor de wereldvrede blijkt te zijn". Het ligt voorts in de bedoeling om in de plaatsen van overnachting verschillende activiteiten te ontplooiën. Zo zal in Zaandam een grote culturele "protest-happening" worden gehouden, waarvoor verschillende bekende zangers van "protestsongs" zijn uitgenodigd; o.m. zal vermoedelijk medewerking worden verleend door het Engelse tieneridool Donovan.

De organisatoren hadden gehoopt het slot van de mars te kunnen laten samenvallen met de mars van de "ouderen", maar binnen het Comité 1961 verwachtte men weinig heil van een dergelijke demonstratie. Daarom zullen de jongeren een eigen slotmanifestatie verzorgen, naar alle waarschijnlijkheid in het openbaar.

De eigenlijke initiatiefnemers uit de PSJW hebben de communistische jeugdorganisaties met opzet bij de oprichting van de werkgroep geheel gepasseerd. Pas toen alles zo goed als geregeld was, kregen het Algemeen Nederlands Jeugdverbond (ANJV) en de Organisatie van Progressief Stude-rende Jeugd (OPSJ) een uitnodiging om mee te doen. Het is begrijpelijk dat hierop door de communistische jeugd onder deze omstandigheden maar flauw werd gereageerd. Het initiatief was immers geheel buiten hen omgegaan. Niettemin hebben beide organisaties toegezegd de mogelijkheid van individuele deelname van hun leden aan de mars te zullen overwegen. Hebben de communisten er dus maar weinig belangstelling voor, van de zijde van de Provo's wil men gaarne meedoen. De organisatoren van de mars hebben doen weten, dat tegen individuele deelname van de Provo's geen bezwaren bestaan. Men wil niettemin voorkomen, dat het Provo-element

VERTROUWELIJK

VERTROUWELIJK

een te belangrijke plaats gaat innemen.

Ook uit het buitenland (Engeland, Frankrijk, België, West-Duitsland en Denemarken) zijn al vele aanmeldingen voor de mars binnengekomen. De mars zal hierdoor en door de verschillende evenementen, die tussentijds worden georganiseerd, veel gelijken op de marsen, die rond Pasen in andere Europese landen worden gehouden. Dit laatste was ook de bedoeling. Om dit resultaat te bereiken is er dan ook veel contact geweest met het Britse Comité van 100, dat op dit terrein zijn sporen heeft verdiend (Aldermaston-mars). De in dusver gebleken belangstelling voor het gebeuren heeft de verwachtingen van de organisatoren verre overtroffen.

In het eerste enthousiasme bij het begin van de voorbereiding van de mars, is het plan geopperd om op de dag van vertrek in Den Helder "militaire geheimen" openbaar te maken. Het lijkt niet waarschijnlijk dat men dit, als publiciteitsstunt bedoelde, plan ten uitvoer zal brengen, zo al beschikt wordt over dergelijke geheime gegevens. In een later stadium van de voorbereidingen is daarentegen duidelijk gebleken, dat men geen aanleiding wil geven tot moeilijkheden met de overheid c.q. de politie.

In die plaatsen, waar de betrokken autoriteiten de stoet de doorgang zouden weigeren, zullen de demonstranten deze forceren, indien de argumenten voor de weigering in de ogen van de organisatoren weinig steekhoudend zijn. Zo nodig zal men de deelnemers met vrachtwagens door die plaatsen vervoeren.

2 maart 1966

VERTROUWELIJK